

אברהם רבינו  
חנו קורן  
אריה בן דוד

## בענין "חיל נושא את עצמו"

במשנה שבת צ"ג: "המוציא... את החיל במטה פטור אף על המטה שהמטה טפלה לו" דאסקינן בגמ' שם דלרבנן הא דאמרין המוציא את החיל לרה"ר פטור מטעם דהחיל נושא את עצמו, הילינו דווקא באדם, אבל בבהמה, חיה ועוף - המוציא אותם חייב מפני ש"משרבטי נפשיהו", פרש"י: משמטים כלפני מטה ומכבידים עצמם להשמיט מיד הנושאן "ולרבי נתן אף המוציא בהמה חיה ועוף לרה"ד פטור, שגם בהם שייך למימר "חיל נושא את עצמו".

וצריך להבין מאיזה טעם יהא המוציא את החיל פטור וכן מה יסוד המחלוקת בין רבנן לר"נ? ברש"י ד"ה את החיל במטה: "וחיל לא מחיב על הוצאתו דהוא מקיל עצמו ונושא עצמו" ולכאורה גם מפרש"י לא ברור מדוע לפטר הנושא את החיל, והתוס' בד"ה "שהחיל הרגישו בכך ודחו את שני ההסברים שניתן לבאר בשיטת רש"י: "דאי משום שהחיל מיקל עצמו, והלא אפ"י במשא קל יותר חייב" כלומר, שבר"י לגו שגם אם נימא שהחיל מיקל את עצמו עדיין אין הוא נושא את כל כובד משקלו וא"כ יתחייב הנושא על מה-שנושא גם אם אין זה כל כובדו של הנישא "ואי משום דשנים שעשאו פטורין, הא הוי זה יכול וזה אינו יכול" כלומר, אם ננסה לפטור מטעם שנים שעשאו כפי שלמדנו בסוגיא ד' צ"ב: "בעשותה - העושה את כולה ולא העושה את מקצתה" ובמקרה דנן, ע"י שהנושא מיקל עצמו נעשית המלאכה, לכאורה, ע"י שניהם. אולם גם אפשרות זו דחו התוס' מטעם שאמרו בסוגיא שם "זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב. ולשיטת התוס' בסוגייתנו מכיוון "שאין הנישא יכול לישא עצמו בלא הנושא, והנושא - יש בו כוח לנושא אפילו היה מ"ת וא"כ הוי זה יכול וזה אינו יכול דחייב.

מכח קושיות אלו אומר ר"י "דממשכן גמרינן, שלא היו נושאין דבר חיל" כלומר, מכיוון שלא היה במשכן דרך להוציא דבר חיל אלא חפץ בעלמא, אין זו דרך הוצאה שאסרה תורה ולכן פטור עליה וכגון זה מצינו במלאכת כיבוי כמו שאמרו בדף מ"ב: "אמר שמואל מכבין גחלת של מתכת ברה"ר (בשבת)... אבל לא גחלת של עץ" ופרש"י ד"ה גחלת: "דלא שייך כיבוי בהכלי מדאורייתא" אבל לא של עץ: "... דאיסורא דאורייתא היא וחיוב סקילה" ומכאן שלא אסרה תורה אלא דרך כיבוי שהיה במשכן הילינו כיבוי המותר גחלת.

בבאור שיטת התוס' יש להביא דברי הפני יהושע שבאר שהתוס'

הולכים לשיטתם שהוצאה היא מלאכה גרועה כפי שהביאו בד"ה "הכנסה" דף צו: "דאי לאו סברא לא הוה מחשבינן לה תולדה דהוצאה ואי לא הוות נמי במשכן לא הוה מותנהו. עלה מסברה לפי שמלאכה גרועה היא". ומכיון שבמשכן לא מצינו הוצאת בע"ח כפי שבארו התוס', לכן אין לחייב.

אולם עדיין קשה לשיטתם, מנין יש לחייב על הוצאת חפצים אחרים מאלו שהיו במשכן? והרי לכאורה, לשיטתם יהא חייב רק בהוצאת קרשים שמהם לומדים איסור הוצאה בשבת כפי שאמרו בשבת מט: "דהניא אין חייבין אלא על מלאכה שכיו"ב היתה במשכן... הם הורידו את הקרשים מעגלה לקרקע ואתם לא תוציאו מרה"י לרה"ר?" ויותר מכך, אם הפטור הוא מכיוון שלא היתה הוצאה מעין זו (של בע"ח) במשכן, מדוע חילקו רבנן בין נשיאת אדם חי, שע"ז פטרו, לבין נשיאת בהמה חיה ועוף חיים שבזה אליבא דרבנן חייב מדאורייתא?

לכן יש לבאר בשיטת התוס' ע"פ דרכו של הקרבן נתנאל בסוגייתנו, שלשיטת רבנן, מכיוון שלא מצינו במשכן שהוציאו משא המיקל עצמו, לכן בנשיאת אדם פטור אולם, בנושא בהמה חיה ועוף מכיוון ש"משרבטי נפשיהו" - אי"כ משא כזה שאינו מיקל עצמו היה במשכן וחייב עליו אולם ר"נ סובר שמכיוון שלא היתה במשכן נשיאת דבר חי, פטור אף על בהמה חיה ועוף.

ומכאן שיסוד המחלוקת בין רבנן לר"ם הוא מאיזו בחינה להסתכל על מלאכת הוצאת שהיתה במשכן לענין נשיאת חי. לרבנן, מסתכלים על יכולת הנישא להקל עצמו, ומכיון שרק באדם קלימת תכונה זו (עובדה שגם ר"נ מודה בה) הרי שבנשיאת אדם פטור, לעומתם, סובר ר"נ שהעובדה שהנישא חי זו הסיבה לפטור שהרי לא היתה במשכן נשיאת דבר חי ולכן פטר אף בבהמה חיה ועוף.

אמנם, ניתן לומר שזו גם כוונת רש"י במילים "וחי לא מחייב על הוצאתו דהוא מקיל עצמו ונושא עצמו", אולם, אפשר גם להסביר בדעת רש"י כפי שרצו התוס' להבין בתחילה שהמקור לפטור בנשיאת חי הוא מכח שנים שעשו זכך שיטת תוס' הרא"ש שדחה קושית תוס' הנ"ל על פרוש זה ובלשונו: "נ"ל ולא דמי לזה יכול וזה אינו יכול דהתם אם לא היה זה שאינו יכול מסייע והיה מסיר את ידו, היה האחר יכול להוציאו בעצמו הילכך הוי מסייע שאין בו ממש וחשבינן ליה כאילו אינו מסייע, אבל הכא דא"א כלל שנושא ישאהו בלא סיוע הנישא הילכך הוי מסייע שיש בו ממש ופטור הנושא" הלינו שיש לחלק בין מקרה דנן לבין המקרה הכללי של זה יכול וזה אינו יכול, ששם החיוב לזה שיכול נובע מצד העובדה שהאינו יכול נתון בגדר מסייע שאין בו ממש מכיון שאם יסיר ידו, עדיין תיעשה המלאכה ע"י היכול, אולם, אצלנו, מכיון שהמלאכה נעשית בגוף הנישא, לא

תיתכן מציאות שהנישא יסיר ידו מן המלאכה, ובאדם כ"ע מודו שמיקל עצמו, וא"כ הוא מסליע שיש בו ממש ולכן פטור על נשיאתו.

### בדין נשיאת קטן בשבת

הגמ' בראש פרק נוטל קמא: "אמר רבא מוציא תינוק חי וכיס תלוי בצוארו חיב משום כ"ס... ולחייב נמי משום תינוק?! - רבא כר"נ ס"ל דאמר חי נושא א"ע".

ובמשנה קכ"ח: "אם אשה מדדה את בנה אמר ר' יהודה אימתי בזמן שנוטל אחת ומניח אחת אבל אם היה גורר אסור" ובבבלי שם: "והאשה מדדה את בנה ברה"ר" ופרש"י: "דא"נ מגביה ליה, חי נושא א"ע דהכי מוקמינן התם, דבאדם מודו רבנן לר"נ".

והקשו התוס' ד"ה "אבל" בדף צד. שע"פ הסוגיא בקמ"א: "משמע שגם באדם חולקים רבנן על ר"נ שהרי אמרו בגמ' "רבא כר"נ ס"ל דאמר חי נושא א"ע" ותירץ שם רשב"א: "דקטן כהמה דמי דמשרביט נפשיה" היינו שבין לר"נ ובין לרבנן לקטן יש דין בהמה וממילא רק אליבא דר"נ אין איסור בהוצאתו וזהו שאמרו "רבא כר"נ ס"ל". הקשו התוס' מהסוגיא דף קכ"ח ששם משמע דלכ"ע אין איסור דאורייתא בנשיאת קטן כפי שמשמע מפרש"י הנ"ל?! ותירץ שוב רשב"א (כפי שהביא בקרבן נתנאל) שיש לחלק בין תינוק לסתם קטן, שכל שהתירו לאשה לדדות את בנה ליכא חשש איסור דאורייתא בהגבתו, זה רק כפי שבאר ר"י במשנה: "בזמן שנוטל אחת ומניח אחת" וא"כ כיון שגדול קצת - אמרינן חי נושא את עצמו אפילו לרבנן, בעוד שהסוגיא בדף קמ"א עוסקת כפי שכתוב שם בתינוק (שגורר רגליו) וא"כ רק אליבא דרבא דס"ל כר"נ אין איסור בהוצאתו, (והתוס' עצמם לא ניחא להו בתירוץ זה כיון שיש מ"ד בסנהדרין) דף כה שכ"מ שאמר ר"י "אימתי" - זה ג"כ לחלק ולא לפרש וא"כ התירוץ קשה לו).

והרז"ה בבעל המאור ישב הקושיא באופן אחר ודחה פרש"י דף קכ"ח שאלבא דרבנן אין איסור דאורייתא בהגבת קטן והסברו, שבין לרבנן לבין לר"נ תינוק שגורר רגליו ככפות דמי וחיב בהוצאתו מדאורייתא, וכיכול לדדות - עדין איכא איסור דאורייתא והא דהתירו ב"אשה מדדה את בנה" ולא גזרו דלמה מגבה לה - "קל שהוא שהקלו א"כ משום צערא דתינוק ולא גזור בו משום עקירת רגליו ברה"ר כשם שגזרו בבמה חיה ועוף" וזה, דלא כמו שפירש הרא"ה (הובא כחידושי הר"ן לדף קמ"א) דהא דאמרינן בגמ' שם "רבא כר"נ ס"ל" לאו דווקא ר"נ אלא אף לרבנן "ומכיון דמאריה דשמעתא דאדם חי נושא את עצמו ר"נ הוא, תלי ליה כדר"נ אבל ה"ה לרבנן נמי אתיא דהא מודד רבנן באדם" ומשמע מדבריו ולא פלגינן בין תינוק לאדם ואפילו לרבנן:

ואולם הריטב"א בחידושו פ' נוטל, באר שישנם שלושה גדריים בקטן ואמר שכן היא שיטת התוס':

- (א) קטן שבקטנים שאינו מכיר בהילוך כלל כבן ח' ימים וכיו"ב זאפילו ר"נ מודה שכפות דמי.
- (ב) קטן המכיר בהילוך אלא שגורר דבזה פליגו רבנן אדר"נ וסברי דכבהמה דמי.
- (ג) קטן הנוטל אחת ומניח אחת אפילו רבנן מודו שנושא את עצמו.

אך נראה שעדין לא ברורה שיטת התוס' (בנוגע לנשיאת תינוק אליבא דרבנן) שהרי התו"ס, בדף קל ר"ה "ר"א" בענין הבאת סכין למילה בשבת שאלו: "וא"ת ויביאו התינוק אצל הכלי דהשתא ליכא איסור שבת כלל דהחי נושא את עצמו" וי"ל דקטן צריך לאמו ואחר המילה היה צריך להחזירו לאמו ואז הוי ככפות לפי שהוא חולה" ומשמע שכל האיסור נובע מצד זה שהתינוק לאחר מילתו חולה, ולולא זאת, היה צריך להביא התינוק אצל הסכין וא"כ משמע דס"ל דאף תינוק בן ח' ימים אמרינן חי נושא את עצמו וכ"כ גם בתוס' הרא"ש אולם הר"טב"א כתב דעת התוס' דהוי ככפות אף לפני מילתו שהוא בגדר ראשון שהובא לעיל בריטב"א הנ"ל.

ובמח' זו נמשכו גם גדולים בדורות האחרונים שהמ"ב סל' ש"ח מ"א ס"ק קנ"ד שכתב בה"ל שם דדעת התוס' בשבת ק"ל דאפילו בקטן בן ח' ימים הוא רק איסור דרבנן דחי נושא את עצמו, וכתב שכמה גדולי הראשונים פליגי עליהו, אולם החזו"א בהל' שבת ס' מ"ה הביא בה"ל הנ"ל וכתב דדעת התוס' שקטן, כ"ז שאינו נוטל אחת ומניח אחת – איכא איסור דאורייתא ומה שמשמע בדף ק"ל שאין כן דעת התוס' "אינו הכרח די"ל דכוונתם לישב דברי ר"נ דלא יהא פליג על ר"א דקדם מניח טובא".

ומכאן נבוא למה שכתב הרמב"ם בפ"ח הל' ט"ז: "המוציא בהמה חיה ועוף אע"פ שהן חיים חייב! אבל אדם חי אינו משאוי ואם היה כפות או חולה, המוציא אותו חייב, והאשה מדדה את בנה בזמן שנוטל אחת ומניח אחת" ומבואר שפסק כרבנן. ובהל' י"ז כתב: "המוציא תינוק חי וכיס תלוי בצוארו חייב משום כיס" שאין הכיס נטפלה לתינוק ומכאן, שפסק כרבא בדף קמ"א ושם אמרו: "רבא כר"נ ס"ל" וניתן לישב הרמב"ם בשני אופנים:

**האופן האחד:** הרמב"ם מבאר הגמ' דף קמ"א כפי שבאר הרא"ה שהוא לעיל שגם לדעת רבנן ליכא איסורא דאורייתא ובאמת, פסק כרבנן וכ"כ הרש"ש בע"ז לדף טז. וע"ש במה שישב הרמב"ם בפ"כ מהל' שבת ה"ד שכתב: "ומותר למכור להם (לעכו"ם) סוס שאין הסוס עומד אלא לרכיבת אדם לא למשאוי והחי נושא א"ע" דג"ז כרבנן והא דאמרינן בגמ' שם: "אמר רבי יוחנן הלכה כבן בתירא" אינו לומר שהל' כב"ב דס"ל ר"נ אלא להוציא מרבי דפליג עליה, ובאמת הלכה כרבנן.

האופן השני: הרמב"ם אירי בתינוק המכיר בהילוך כפי  
שהגדיר הריטב"א לעיל, דבזה אמרינן לכ"ע חי נושא את עצמו.

וברור שיש נ"מ בין שני האופנים שלפי ההסבר הראשון, דעת  
הרמב"ם שבתינוק ליכא איסורא דאורייתא ולא חילקו בין גדול  
לקטן בעוד שלפי ההסבר השני, י"ל שבתינוק שאינו מכיר בהילוך  
איכא איסורא דאורייתא. אולם ברור שגם לפי הפירוש הראשון איסורא  
דרבנן מיהא איכא בנשיאתו. והמ"ב ס' קנד כתב: "וקטן שאין יכול  
לילך בעצמו כלל חייב לרוב פוסקים כשנשאו ברה"ה ופסק שאף אם  
יכול לילך בעצמו - עדיין אסור מדרבנן אף בכרמליח".

קרנות, מלגות ופרסים לסיוע  
לאברכי המכון הגבה לתורה

- קרן ל. יסלזון - ניו יורק  
 קרן נפתלי ויהודית פזינגולד - תל-אביב  
 קרן מ. חזני ז"ל  
 קרן הרב אליהו דב והרבנית לאה ברקובסקי ז"ל תרומת המשפחה  
 קרן ב. ווינר - מונטריאול, קנדה  
 קרן הרב אלימלך זמברובסקי - תרומת מוקירי הרב  
 קרן צבי טומקביץ ורעיתו - דיטרויט, ארה"ב  
 קרן אליהו אהרן וחי' רישקה כהנא ז"ל תרומת המשפחה  
 קרן מוריס פולק - בישראל  
 קרן קולונל ר. מיינרצהגן ז"ל - מחסידי אומות העולם, תרומת  
 מר יעקב יוסף קורץ - ת"א  
 קרן ברוך נוסבאום ז"ל - תרומת אמו פ. קלמן, ארה"ב  
 קרן פסח וחנה נוישטטר, אדולף וסדי גרוס ז"ל, ארה"ב - תרומת  
 המשפחה בניו-יורק  
 קרן דוד וג'ני פינק, ירושלים-ניו-יורק  
 קרן יחיאל ואסתר, פרל לאה וישראל קורץ ז"ל - תרומת יעקב  
 יוסף קורץ - ת"א  
 קרן מרדכי שטרן ז"ל  
 קרן ניסן ושפרה שפירא ז"ל - תרומת שרה ולן סטרוביץ, ארה"ב  
 קרן עמנואל ופאולין דופט - ניו-יורק  
 קרן אברהם אבא הרצבי ז"ל - תרומת האחים הירשברג בע"מ ת"א  
 קרן לויץ יששכר - תרומת פרופ' ליאו לוי - ניו-יורק  
 קרן הרב יצחק והרבנית יוכבד ליפקה ז"ל - תרומת משפ' ליפקה  
 רמת-גן  
 קרן קליין בן-ציון - תרומת גב' ומר קליין - פריז  
 קרן דר' מקס ורוז קפלן - תרומת גב' רוז קפלן - ניו-יורק  
 קרן דר' צ'רלס קראוטהמר - ניו-יורק  
 קרן רדומר - ניו-יורק  
 קרן פליס ווולף פריסוסקר ז"ל - ת"א  
 קרן ישראל מיץ ז"ל - ת"א  
 קרן באשא זונברג ז"ל - תרומת מר יקותיאל זונברג - ת"א.

קרן פרס הצטיינות על שם איזיקס משה

הר צבי אברהם - קרן על שם אברהם אבא הרצבי ז"ל

קרן וליזר אשר

קרן ורהפטיג נעמי - ישראל

קרן טושניר מיכאל

קרן מינרזהאגן

קרן מלגות ע"ש הרב הגאון כתריאל פישל טכורש ז"ל-תל אביב

קרן להנצחת זכרו של חיים ישראל סורוקה ז"ל

קרן כינגהם דוד ובנו מרדכי ז"ל-תרומת מר בכרך, אוסטרליה

קרן כהן רחל ולואיס - תרומת גב' בסי כהן, פלורידה

קרן ע"ש בינה ב"ר משה מרדכי ביטנר ע"ה.

MOSES L. ISSACS MEMORIAL PRIZE OF EXCELLENCE (JERUSALEM N.Y.)

THE AVRAHAM AVA HARZVI (HIRSCHBERG) SCHOLARSHIP FUND,  
established by the Hirschberg Brothers, Ltd. Tel-Aviv

THE RAV ASHER WEIZER MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND - TEL-AVIV

WARHAFTIG NAOMI - ISRAEL

THE MICHAEL AND TZIRLEH TUSHNER SCHOLARSHIP FUND, Tel-Aviv

THE COLONEL R. MEINERZHAGEN FUND, established by Mr. Jakob  
Kurts, Tel-Aviv

THE ISRAEL MITZ MEMORIAL FUND, Tel-Aviv

THE DAVID AND JENNIE FINK FOUNDATION New-York/Jerusalem

THE MORDECHAI STERN MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND, Tel-Aviv

PHYLLIS & WOLF PRESOSKER MEMORIAL FUND, Tel-Aviv

THE FISCHEL-TCHORSCH MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND, Tel-Aviv

THE CHAIM SOROKA MEMORIAL FUND, Israel

THE ELIMELECH ZAMBROWSKY MEMORIAL SCHOLARSHIP

BINGHAM DAVID AND SON MORDECHAI

COHEN RACHEL AND LEWIS

THE BINA BEITNER MEMORIAL SCHOLARSHIP

21. **THE BEN-ZION KLEIN FOUNDATION**  
*Established by Mr. & Mrs. Klein, Paris*
  
22. **THE DR. MAX & ROSE KAPLAN FOUNDATION**  
*Established by Mrs. Rose Kaplan, New-York*
  
23. **THE DR. CHARLES KRAUTHAMMER FOUNDATION, NEW-YORK**
  
24. **THE RADOMER MUTUAL SOCIETY FOUNDATION, N.Y.**
  
25. **THE PHILLIS & WOLF PRYSUSKER FOUNDATION, TEL-AVIV**
  
26. **THE ISRAEL MITZ FOUNDATION, TEL-AVIV**
  
27. **THE BASHA ZONBERG FOUNDATION**  
*Established by Mr. Yekutiel Zonberg, Tel-Aviv*
  
28. **MAURICE POLLACK FOUNDATION IN ISRAEL**

MOSES L. ISSACS MEMORIAL PRIZE OF EXCELLENCE (JERUSALEM N.Y.)

THE AVRAHAM AVA HARZVI (HIRSCHBERG) SCHOLARSHIP FUND,  
established by the Hirschberg Brothers, Ltd. Tel-Aviv

THE RAV ASHER WEIZER MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND - TEL-AVIV

WARHAFTIG NAOMI - ISRAEL

THE MICHAEL AND TZIRLEH TUSHNER SCHOLARSHIP FUND, Tel-Aviv

THE COLONEL R. MEINERZHAGEN FUND, established by Mr. Jakob  
Kurts, Tel-Aviv

THE ISRAEL MITZ MEMORIAL FUND, Tel-Aviv

THE DAVID AND JENNIE FINK FOUNDATION New-York/Jerusalem

THE MORDECHAI STERN MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND, Tel-Aviv

PHYLLIS & WOLF PRESOSKER MEMORIAL FUND, Tel-Aviv

THE FISCHEL-TCHORSCH MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND, Tel-Aviv

THE CHAIM SOROKA MEMORIAL FUND, Israel

THE ELIMELECH ZAMBROWSKY MEMORIAL SCHOLARSHIP

BINGHAM DAVID AND SON MORDECHAI

COHEN RACHEL AND LEWIS

THE BINA BEITNER MEMORIAL SCHOLARSHIP

21. *THE BEN-ZION KLEIN FOUNDATION*  
*Established by Mr. & Mrs. Klein, Paris*
  
22. *THE DR. MAX & ROSE KAPLAN FOUNDATION*  
*Established by Mrs. Rose Kaplan, New-York*
  
23. *THE DR. CHARLES KRAUTHAMMER FOUNDATION, NEW-YORK*
  
24. *THE RADOMER MUTUAL SOCIETY FOUNDATION, N.Y.*
  
25. *THE PHILLIS & WOLF PRYSUSKER FOUNDATION, TEL-AVIV*
  
26. *THE ISRAEL MITZ FOUNDATION, TEL-AVIV*
  
27. *THE BASHA ZONBERG FOUNDATION*  
*Established by Mr. Yekutiel Zonberg, Tel-Aviv*
  
28. *MAURICE POLLACK FOUNDATION IN ISRAEL*

11. *THE PESACH AND HANNAH NEUSTADTER, AND SADIE AND ADOLPH GROSS MEMORIAL PRIZE, established by their children, the Heimowits Family, Mr. and Mrs. Harry Himmelstein, Mr. and Mrs. Nathan Leifer and the Gross Family, United States.*
  
12. *THE DAVID AND JENNIE FINK FOUNDATION New York/Jerusalem.*
  
13. *THE YECHIEL ESTHER, PEARL LEA, AND ISRAEL KURTZ MEMORIAL PRIZE, established by Mr. Yaacov Yosef Kurtz, Tel Aviv, in Memory of his parents, sister and brother who died in the Holocaust.*
  
14. *THE MORDECHAI STERN MEMORIAL SCHOLARSHIP FUND, Tel Aviv.*
  
15. *THE NISSAN AND SHIFRA SHAPIRO MEMORIAL SCHOLARSHIP, established by Mrs. and Mr. Leonard Starobin, Elkins Park, Penn, U.S.A.*
  
16. *THE MICHAEL AND TZIRLEH TUSHINER SCHOLARSHIP FUND, Tel Aviv*
  
17. *THE EMANUEL AND PAULINE DOFT FOUNDATION*
  
18. *THE AVRAHAM ABA HARZVI FOUNDATION  
Established by Hirschberg Bros., Tel-Aviv*
  
19. *THE RABBI ISSACHAR LEVIN FOUNDATION  
Established by Prof. Leo Levi, New-York*
  
20. *THE RABBI ISAAC & RABANIT YOCHEVED LIPKEH FOUNDATION  
Established by Lipkeh Family, Ramat-Gan*

FUNDS ESTABLISHED TO AID STUDENTS OF  
INSTITUTE FOR ADVANCED TORAH STUDIES

1. *THE JESSELSON ENDOWMENT for the Institute for Advanced Studies.*
2. *THE NAFTALI AND JUDITH FEINGOLD FUND.*
3. *THE MICHAEL HAZANI MEMORIAL FUND.*
4. *THE BENJAMIN VEINER FUND, MONTREAL, CANADA.*
5. *THE RABBI ELIYAHU DOV AND RABBANIT LEAH BARKOVSKY  
MEMORIAL FUND established by the family.*
6. *THE RABBI S.M. ZAMBROWSKY SCHOLASHIP.*
7. *THE ZVI AND JEANETTE TOMKIEWICZ SCHOLARSHIP FUND.*
8. *THE ELIYAHU AARON AND CHAYA RISHKA KAHANA  
SCHOLARSHIP FUND established, in their memory, by family in  
Tel Aviv and New York.*
9. *THE COLONEL R. MEINERZAHGEN FUND donated by Mr. Jacob  
Joseph Kurts, Tel-Aviv.*
10. *THE BARUCH NUSSBAUM SCHOLARSHIP FUND established by  
Mrs. Paula Kallman in memory of her son, who gave his life in 1948  
in the defence of Mount Scopus.*

**THE YESHIVA PROGRAM OF THE INSTITUTE FOR ADVANCED TORAH STUDY**

*The Institute for advanced Torah Study was founded in 1973 to enable students from higher Yeshivot (especially "Hesder" yeshivot), yeshiva high schools and other students – both from Israel and abroad – with suitable backgrounds, to continue their traditional Jewish studies while studying at the University. Our aim is to produce graduates in the various professions and disciplines who are also learned in Torah and Talmud.*

*Studies at the Institute are conducted in the mornings on traditional lines ("Sedarim", groups, etc.)*

*Studies begin on Rosh Chodesh Ellul and continue until the Eve of Yom Kippur; reconvene on Rosh Chodesh Chesvan, and end with the close of the academic year. The University administration does its utmost to coordinate the schedules of the various departments to accommodate the needs of the students who have been accepted by the teachers of the Institute.*

*The Institute has at its disposal the large libraries of the late Chief Rabbi I.Y. Unterman, the late Rabbi K.F. Tchush, a library and a Seffer-Torah donated by Mr. Jacob Raanan, and other books especially purchased for its needs.*

*Mr. L. Jesselson has generously established an endorsement fund to aid the Institute for advanced Torah Studies and its students.*

With praise to G-d the Almighty, we are extremely pleased to present the latest edition of "Magal," a journal dedicated to Torah and Halachic insights. The following articles were written by the Rabbis and students of Bar-Ilan University's Institute for Advanced Torah Studies. This Institute, founded in 1972, was established in an attempt to enable students, the majority coming from "Higher" Yeshivot in Israel and abroad, the opportunity of continuing intensive Torah study while simultaneously pursuing professional degrees. The aim of the Institute is to produce graduates as knowledgeable in Torah and Talmudic studies as they are in their respective professional fields of interest.

The folio of Talmud studied last year in the Torah Institute was Masechet Shabbat. This edition of "Magal," therefore, is dedicated to the Halachic questions raised by this study. The next edition of "Magal," already under preparation, will deal with Bata Metzia and Kedushin.

The publication of this edition is in honor of the inauguration of the new Institute for Advanced Torah Studies Building, generously donated by Mr. and Mrs. Ludwig Jesselson who are the Institute's patrons and faithful supporters. The editors wish to thank all those involved with the growth and development of the Institute for Advanced Torah Studies. May we strive to teach and learn, perceive, do, observe and gladly fulfill all the commandments of the Torah.

With warm regards,

The Editors